

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesv Sive Propugnaculum: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Cistercienses.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

26. A IOANNE LEPAGE *In Bibliotheca sua Præmonstraten-*
sis Ordinis: Nobilissima (inquit) & celeberrima illa Societas
 IESV, quæ quot Collegijs constitutis in Orbem diffusa fuit,
 tot velut lucidissimis doctrinæ, & sapientiæ luminibus Mun-
 dum vniuersum illuminauit, tenebrasque illas Cimmericas
 illi offusas laudabiliter dispulit. *Ita in Imag. 1. sac. Soc. lib. 5.*
cap. II. fol. 679. Qui Auctor, ut videtur sub eodem Ordine mi-
litauit.

Nobilissi-
 ma, ac ce-
 leberrima.

Collegijs
 velut luci-
 dissimis lu-
 minibus
 mundum
 illuminans.

A CISTERCIENSIBVS.

27. * ALVDOVICO ESTRADA *Abbate de Guerta dig-*
nissimo, qui Societatem per Hispaniam mille calumnijs
impetitam longissimo scripto Apologetico protexit, ex quo pauca seli-
gam, quæ eius animi sensum, & nostræ Religionis existimationem
clarius manifestant. Quibus (inquit) lacrymis illorum cæcita-
tem deplorabimus, qui priuatim, ac publicè aduersus Socie-
tatem persecutiones commouent? Hos sane lamentabatur
Propheta cum dicebat: Væ vobis cæci, qui dicitis bonum
malum, & malum bonum, & qui habetis lucem tenebras, &
tenebras lucem, &c. Et infra. Qui dixit Iesuitas Lutherana-
nos esse, inter fatuos planè imò & fræneticos annumerandus;
sicut enim lux opponitur tenebris ita Iesuitarum Institutum,
Lutheranorum instituto contradicit. Et inter alia quibus id
probat latè equè ac erudite per vtrorumque vitæ rationem discurrens,
ait; Lutherani fide contenti, opera respuunt, Iesuite verò cha-
ritatis operibus feruentes adeo sunt, vt maiori ex parte eos vi-
deas, cōfessiones fideiū audientes, administrantes Eucharistiæ
Sacramentum, odia componentes, infirmis seruientes, ver-
rentes Hospitalia, moribundos adiuuantes, mortuos sepelien-
tes, in obedientiæ obsequium magnis laboribus peregrinan-
tes, &c. Et post pauca; Mihi in animum semper induxi spe-
cialem fructum à Deo intentum in huius Religionis funda-
tionem,

Defensa
 Apologetico
 perhonorifico.

Eius Insti-
 tutum Lu-
 therano-
 rum In-
 stituto seu
 lux tene-
 bris con-
 tradicit.

Nonū sub-
 sidium ad-
 uersus Lu-
 theranam
 hæresim
 militans.

tione, alium non fuisse, quam ut hoc novo subsidio aduersus Lutheranam Hæresim militaret. Mentior, si mihi perspectum non est, Hæreticorum capita ingenti odio abhorreere eos, quos ipsi Theatinos vocant. Sed satanæ fallaciæ perspicuæ nobis iam sunt, non enim ignoramus astutias eius. Proh dolor! quis tot fluentia haberet lacrymarum, quæ mundare possent maculam asserentium, Iesuitas in Lutheranorum grege annumerandos. *Et post plurima concludit.* Hinc infero Pater mi Romane (ad hunc Epistolæ nomine Apologiam hanc conscripserat) ingentem misericordiam, qua Deus cum Societate sancta vsus est; quamque si ei additi bene perciperemus, non tantis premeremur angustijs cum eam tot persecutionibus ac calumnijs

Persecutionibus beatissimis.

videmus exagitari. Hic enim Itatus planè Beatitudinis est: Beati qui persecutionem patiuntur &c. Vnde qui Societatem amamus ex animo (si aduersantium damnum non adesset) Eam in hac sua Beatitudine gaudentem relinquere debereamus, cum non instat Homicidarum ac latronum ob propria flagitia, sed sicut hi, quos Christus Beatos vocat propter iustitiam, patiantur. Igitur Christi regulis ductus affirmo, si aliqua Respublica sit, quæ Beata in terris appellari possit, ea Societas est, quia hæc & iniurijs laceffita & calumnijs diffamata: & si ab hac Beatitudine aliquantulum recedant sui, id causat animarum fauor: quamuis negare non possim, specialem Dei prouidentiam esse eorum innocentiaè dari Patronos, ne persecutione deficiant, quemadmodum eorum permittit infamiam, ne fauore, & humano plausu se extollant, &c. Hæc ille Epist. ad P. Romanum apud Euseb. in vita B. Borgie lib. 2. cap. 31. à fol. 169. ad fol. 171.

In quibus sua innocentia Patronos Deus prouidet.

* AB ECDEM Epistolâ ad Doctorem Torrensensem, deinde Episcopum Canariensem, pro eiusdem Societatis famâ aperto Marte militante aduersus maleuoli cuiusdam epistolam non leuiter illam vulnerantis: Non casu euenit (inquit inter alia) hanc epistolam ad meas peruenisse manus, quia vnde minus sperabatur, sanctæ Societati fauores spirituales ac temporales accrescent, qui forte

Iterum contra maleuolum prouidetur Societas.

forte cessarent, si ignominia tam iniuste illi illata conscius non essem. De me id certe possum affirmare ob Toletanos viginti Archiepiscopatus, verba tanta temeritate, ac falsitate plena, non ausurum me scribere, vel aduersus infima notae saeculare hominem. Nollem reuersa Societatis aduersarios vehementer confundi, & praepudore deficere. Ego in hoc casu dico, quod sentio, defendo & approbo quod approbat, & defendit Ecclesia. De aduersarijs autem affirmo, illos Hareses inuenire, in quibus personis, nec Ecclesia nec Inquisitio eas vnquam inuenit. *Et post pauca subdit*: Plurimum nocuius ille homo est, qui audet dicere, propriaque manu subscribere, Illitteratos, & Haereticos esse tot Dei seruos, qui in his Regnis Hispaniae commorantur. Estque res ad Christianam Religionem spectans, scire, quibus semitis iste Homo particularis ducatur, qui plus videt, quam videmus omnes. Deus illi suam lucem largiatur & locum poenitentiae. Datis in sancta Domo de Guerta mar. 16. ann. 1558. Sic in vit. B. Borg. ubi supra fol. 175.

AB EODEM: litteris ad socios Septimancenses. Qui exorsus ab animi sui conturbatione quae se ad communem genti humana Ignatij morte illatam cladem diu constituisse mutum, atque attonitum instar Jobi amicorum, ait; cum fuisse stuporem hominum deplorasset, qui quia non intelligunt, quanti referat in terris superesse eximia praeditos sanctitate viros, in eorum occasu minimè commouentur, ex illa Isaie voce: Nisi Dominus Sabaoth reliquisset nobis semen, quasi Sodoma facti essemus. Homines Deo charos apte Seminibus comparans, cum Grano Synapis diligenter Ignatium confert. In primis quod hoc semen cum sit minimum, fiat maius omnibus oleribus, Dei admiratur ingenium, quod gaudens rebus minutis, ac vilibus ad maxima opera & praeclarissima uti, cum tam multi eodem saeculo eiusdem atque Ignatij Consilij essent, ac praeter ceteros Paulus 4. etiam Pontificatus Maximi auctoritate potens ad quiduis perficiendum, & Magnus ille D^{or}. tota Hispania sanctitate, atque doctrina celeberrimus Auila, Perfecti tamen Operis titulum maiore quadam

Dolet Estrada eximium Ignatium.

Isai. 1. 9. Quem grano Synapis comparat. Matth. 13. 32.

Quod cum minimum sit, in magnam tamen arborem erumpit.

Z gloria

Cuius rami
toto orbe
diffusi.

Mira inter
se consen-
sione cale-
ste philtro
componunt.

Iuuenum
mores re-
format So-
cietas.

Sacramen-
torum fre-
quentia, &
exercitio-
rum spiri-
tualium
vsa.

gloria Ignatio dederunt : adeo, ut ad hunc veluti Ioannes ad Chri-
stum discipulos Auila suos transmitteret. Tum de Colonij quasi Ra-
mis toto Orbe diffusis, ac Sociorum multitudine differens, in his eta-
te, conditione, linguis, Nationibus inter sese discrepantibus, conspe-
ctam à se narrat maiorem, quàm si ab una essent omnes stirpe, ac
Parente editi, consensionem, atque cor ita unum, unamque ani-
mam, ut carmine quodam diuino, caelestique philtro tanta concordia
fieri videatur. Deinde ad conuolantes ad hanc Sacram arborem di-
gressus volucres inter cætera refert, visos à se in Hispaniensi quadam
Academia iuuenes antea solitos alia sequi omnia, diebus quibusdam
festis summo manè ad crimina deflenda, & ad Sacrosancta vsurpanda
mysteria surgere numero amplius trecentos; neque hæc alijs in Templis
propter insolentiam fieri, cum id miri habeant commodi Societatis
Templa, quod in ijs inducto more diuinam mensam frequentandi, ne-
minem deterreat inanis metus, ne singularis, & notabilis fiat. Ad-
dit his exercitationum spiritualium laudes, quas appellat, Nouitia-
tum quemdam toti humano generi institutum. Quod sicut
Religiosi Ordines habent gymnasia, in quibus suos quique tyrones ad
suam vitæ formam exercent ac fingunt, ita ex vniuerso mortalium
Cætu exercitationibus à B. Ignatio inuentis, suo multi in vitæ genere
ad perfectam Christianæ legis disciplinam erudiantur. Postremo ob-
tretractatorum contra Societatem confutatis calumnijs, eiusque Instituto
non leuiter confirmato, socios adhortatur, ut B. Ignatij vestigia pre-
mentes contra aduersarios, modestia, ac silentio dimicent. In silentio,
& spe, inquit, erit fortitudo vestra, quoniam voluntas Dei est, ut
beneficientes obmutescere faciat hominum ignorantiam. Conclu-
ditque tandem, scriptam à se pro Societate Apologiam, & cur id ipse
diuersi Ordinis faciendum sibi putarit exponens, epistolam claudit.
Hæc omnia apud 1. par. Hist. Soc. lib. 16. n. 125.

28. * AB ANGELO MANRIQUE viro equidem omni
disciplinarum genere excultissimo, in vniuersitate Salmanticensi su-
prema è Theologicis Cathedra Magistro Colendissimo, Observantiæ
Hispanæ Cisterciensis dignissimo Generali, Regni totius fulgentissimo
lumine, ac verè custode Nostræ Societatis Angelo, cuius ille encomia
typis

typis mandauit innumera vulgari lingua, sed non vulgari stylo in ser. Beatif. S. Ignatii, quorum aliqua sic se habent. Aut fallor (inquit) aut nullus est qui, si totius suæ vitæ curriculum attentè percurrat, aliquid Societati non debeat, hic grammaticam, ille Theologiam, iste consilia, alter Sacramentorum frequentiam. In corde quisque manum suam abscondat, in quibus profecisse se, agnoscat, aperiat. Aut certè mira obsequia quibus quotidie Ecclesiæ Dei seruit hæc Sanctissima Familia audire ne renuat. Paulus qui hanc Societatis vineam plantauit est Ignatius, Paulo conuersione, operibus, ac virtutibus non impar. Apollo rigans, Martyres sunt proprio venarum sanguine vites suas irrigantes: Deus autem (id est IESVS) incrementum dedit. Tanto ergo vineæ cultore, nil mirandum quod tam breui tempore tantum Sanctissima hæc Planta creuerit. Illa in omnibus Orbis Prouincijs, ac Regnis Deo inferuit, ideo iustissimè per totum Orbem extensa, &c. Hæc ille apud lib. festorum Salmanticensium de Eadem Beatif. fol. 162. Et postea fol. 164. addit. Missi dicuntur Apostoli ex sua ratione formali (quomodo enim prædicabunt nisi mittantur.) Quam formalem rationem inferuit Ignatius Instituto suo ad tria Communia omnibus Religionibus, quarto addito de Missionibus, proprio voto, quo missi conuolant sui ad plantandam vbique fidem, ad prædicandum Euangelium omni creaturæ, ad infidelium conuersionem: quis ergo dubitet Societatem esse Apostolorum Ordinem? Ordines Sanctorum, Fundatores aliarum Religionum erexere: Ordinem Euangelicorum Pauperum S. Franciscus; Eremitarum S. Augustinus; Doctorum Prædicatorum ac Magistrorum S. Dominicus; Prophetarum Elias; Virginum Clara, cæteræque Religiosarum Fundatrices; Martyrum S. Bruno, Angelorum diuinas laudes indefinenter decantantium SS. Benedictus, & Robertus. Apostolorum autem solus Ignatius. Sanctus enim qui Religionem instituerit, (quæ profiteatur de nouo pergere ad Christi fidem plantandam) ego præter Ignatium nullum

Ei omnes sunt debitor.

Est vinea ab Ignatio plantata.

1. Cor. 3. 6

Martyrum irrigata sanguine.

A IESV, incrementum accipiens.

Luc. 10.

1. & 3.

Societas Apostolorum ordo.

Ad Missiones per totum orbem ex voto conuolans.

Ad Christi fidem plantandam.

agnosco, &c. Dum in mundo vixit (*subdit fol. 165.*) ex Apostolis suam Societatem formavit IESVS, & inter plures discipulos quos habuit, sibi specialiter elegit, quos Apostolos nominavit Luc. 6. Idem etiam videtur servasse in sacris Religionum nominibus imponendis, quæ quidem & Collegio Apostolorum, & Discipulorum congregationi successerunt, eorumque prærogatiuis, & vitæ instituto: alia enim dicitur S. Francisci, alia S. Dominici, alia Augustini, Brunonis alia &c. Verum enim verò, quos Apostolos nominavit, elegit sibi IESVS specialissimè, nolens alio Nomine compellere, quàm suo. Societas IESV. Quis ergo harum omnium (*addit fol. 166.*) Religionum vobis videtur esse maior? Ad opera respicite: Aliæ Religiones profitentur, hæc vitam Doctorem, illa Pauperum, hæc Martyrum, illa Virginum, Religio vero Societatis profitetur (& ex voto quidem) Apostolorum vitam, pergentium ad infidelium conversionem quocumque placuerit Romano Pontifici. Ex quo patet, (*insert iam cum D. Thoma*) quod Apostoli sunt omnibus alijs Sanctis quacumque dignitate, & prærogatiua, siue virginitatis, siue doctrinæ, siue Martyrij præfulgeant, præferendi, &c. *Et postea fol. 167.* Respicite (*inquit*) ea omnia facinora quæ à sua fundatione patrauit Societas, tot idololatrarum Prouincias ad Christi fidem conuersas, tot Hæreticorum oppida obedientiæ Romani Pontificis iam penè subiecta, tot fidelium pueros bene educatos, tot Religiones eius seminarijs iuuenibus plenas, tot sæculares Sacramentorum frequentia feruentes, tot in sacram Scripturam Commentaria æquè docta, ac acuta, tantam Theologiæ Scholasticæ excellentiam (vt si inter discipulos annumeretur qui ab alio discit, nullus hoc tempore Theologus est, qui Discipulus huius Ordinis non sit) tot insuper libros respicite, quos in hac, & alijs facultatibus conscripserunt, tantum sanguinem pro fide fufum, tot Sanctos, tot Illustres viros, &c. quæ omnia innumeris Societatem laudibus ornant. *Et tandem fol. 172. vsque ad*

II. No-
m...e spe-
cialiter in-
signita.

Ceteris
Religioni-
bus præ-
fertur quia
Apostolica.

Eius faci-
nora præ-
clara, in
Infidelium,
& hæreticorum
conversione.

Ac doctissi-
morum vo-
luminum
editione.

ad 174. *concludit*. Huius Ordinis Professio martyres facit. Vnde IESV Societatem, Martyrum Ordinem possumus appellare. Et quæ Crux huius Martyrij? rogas? non alia quam abnegatio propriæ voluntatis; quam et si aliæ profiteantur Religiones, in nullâ strictius quàm in hac Familia, siue id sit ob speciale eius regimen cum vno supremo Capite, siue ob electionum defectum, siue ob votum non admittendi dignitates, siue ob alias occultas causas. Ego sanè intelligo in propria abneganda voluntate, nulli Religioni cedere Iesu Societatem, & fortè pauca in hoc illi æquantur. Hinc colligo Martyrij eius Crucem, secundum illud Christi Domini, Qui vult venire post me abneget semetipsum, & tollat Crucem suam. Idque forsam indicat Crux illa, quâcum idem Dominus apparuit Ignatio: id IESV Nomen dulcissimum, quod hæc Sanctissima Religio pro signo suæ Nobilitatis habet. Si enim eius Religiosi Cruces, vt dicebamus, portant, in illis IESV Nomen, vt in proprio loco collocandum venit. Vbi enim IESVS Nazarenus nisi in Cruce suffixus? Felix millies Religio, quæ Nomen Iesu vti proprium habet, ita eius Crucem pro baculo, ipsum pro Socio: Societas IESV. *Hæc ille in summam Societatis, & Sociorum commendationem.*

Est Ordo Martyrum.

Eorum Crux propria voluntatis abnegatio.

Matth. 16 24.

Nomen IESV, suæ nobilitatis signum.

Crux baculum, IESVS Socius.

29. * A BERNARDO LOPEZ SVSARTE *gravi Scriptore, qui præclare idem argumentum nec dissimili eloquentia & benevolentia erga Societatem profequitur in Thesuro Ecclesiæ demonstrat. 8. fol. 259. col. 3.* Gloriosus (inquit) Benedictus spinas elegit, quas nudus pro lecto habuit; S. Dominicus flagella, quibus carnem cruentabat; S. Franciscus Christi stigmata in Corpore suo portavit; B. vero P. Ignatius et si ferus venerit, asportavit tamen Crucis Titulum cum IESV Nominè, quod per totum Orbem Sancti, ac Noui Apostoli suæ Societatis maximè illustrarunt, bonum sui odorem doctrina, & exemplo spargentes, Euangelijque balsamum vitæ dispendio, ac Martyriorum per terram totam effundentes. *Hæc ille.*

Ignatij insigne Crucis Titulus cum IESV Nominè.

Quod noui Societatis Apostoli maximè illustrarunt.

Elogiorum
congloba-
tio.

30. * A SEBASTIANO DE LA PARRA *In vnum quasi fasciculum flores sequentium Elogiorum colligente, Societatemque appellante, Ierusalem Nouam; Matrem Illustrium Virorum; Deorumque fortium; Ciuitatem Dei; Mare immensum doctrinæ cælestis; Fontem amoris, Pietatis, Pœnitentiæ, Meditationis Altissimæ, Mortificationis, ardentisque zeli; ac demum Templum fide, Religione, Modestia, amore ac scientia velut lapidibus pretiosis constructum. Hæc ille in lib. festorum Salmanticens. de Beatif. S. Ignatij fol. 42. col. 1.*

Societas in
Ecclesia
Paradiso
noua Eua
veterem
superans.

31. * AB ANTONIO DE PERALTA *Singulariter asserente, & non minus singulariter probante, Societatem IESV in Ecclesiæ Sanctæ Paradiso, esse Euam Nouam, veterem aliam superantem. Hæc ille Ibidem fol. 102. Vbi consule dicti huius discursusque nouitatem.*

Eius Insti-
tutum forte
scutum, &
inexpugna-
bile Roma-
ne Ecclesiæ
munimen.

32. A SYLVESTRO MAVROLYCO *Abbate S. Mariæ de Roccamadore, qui post multa eleganter de Ecclesia, & Societate disputata, ita demum concludit: Non alto absque mysterio disposuit æternum Numen, vt ab almâ Vrbe Româ, Christi in terris Vicarij summâ Sede, suam traherent Originem Socij, quorum Institutum forte scutum, & inexpugnabile Munimen Romanæ Ecclesiæ esse dedebat. Hæc ille apud Imag. 1. sæc. Societ. lib. 5. cap. 11. fol. 679.*

Sententia
Societatis
circa scien-
tiam Me-
diam pro-
pugnata.

33. A PETRO A S. IOSEPHO *Ex Congregatione Fulgenfi, eademque clarissima Cisterciensium Familia, qui luculentissimum edidit opus aduersus Prædeterminationem Physicam: in quo fortiter dimicat pro scientia Media, doctrinaque Iesuitarum, præcipuè disput. 2. sect. 10. §. Nihil denique &c. Vbi hæc inter alia habet. Simulque aduertit, vt alia commoda præteream, sine ope scientiæ Mediæ certitudinem Prædestinationis, efficaciam auxiliorum gratiæ & similia cum libertate nostra cohærere non posse, vt proinde ingenue fatear eos omnes, qui Theologiæ dant operam, velleo titulo plurimum debere prædictis Auctoribus (videlicet Societatis IESV Magistris) quod in illustranda scientia Media operam suam egregiè collocarint, suisque*

fuisque lucubrationibus, criminationum caliginem ipsi effu-
sam dispulerint. *Hæc ille apud Paulum Leonardum in Apolog. pro
dicta scient. Med. par.1. num.59. & postea par.3. num.50. subdit:*
Quare prædicta scientia immota stabit, etsi nonnulli magno
verborum strepitu irrumpant in eam, fundata est enim su-
pra firmam petram solidæ & inconcussæ veritatis; & alioqui
Propugnatores nacta est eximios, & robustissimos, qui pro
illius salute grauiter decernant. Hi sunt (vt plerisque alios
taceam) Theologi omnes illius Doctissimæ Societatis, ex qua
velut ex Turre Dauidica mille clypei pendent, omnis arma-
tura fortium. *Sic ille in grande Societatis encomium, laudans su-
pra meritum, & indulgentissimè eius Theologos.*

*Qua exi-
mios, ac ro-
bustissimos
nacta est
propugna-
tores.*

*Societas
Dauidica
Turris,
ex qua
mille Do-
ctorū clypei
pendent.*

34. A IOAN. CARAMVEL Abbate in Monte-Serrato, &
Regni Boemiæ Officiali Generali in sua Theologia Morali Fundamen-
tali edita Francofurti ann. 1652. qui Fundamento 55. §. 6. fol. 547.
inquirt an Iesuitis Iansenius nocuerit? & sic resoluit. Solem, in-
quit, obscurum dicat Noctua: & Ego qui contrarium pro-
prijs oculis video, non habebō minoris solis radios, sed No-
ctuam cæcutire dicam. Iesuitas esse Pelagianos dixerunt Ian-
seniani, & dicunt: An ne ideo occidi poterunt? minime.
Quoniam quot radios Noctua soli, tot Iansenius Societati
detraxit: quotquot enim prudentes Pseudo Augustinum
legunt, non dicunt Iesuitas esse Pelagianos, sed Iansenium
esse calumniatorem (*is erat Iprensis Episcopus*) Præscripta enim
sæculo integro Societatis pietas, tanto Martyrum sanguine
condecorata, & roborata, non est quæ obscuretur tetro an-
helitu vnus aut alterius Hollandi. *Hucusque doctissimus Cara-
muel, (iam vt audio insulatus Episcopus.)*

*Ad tanti
solis radios
noctua cæ-
cutit ini-
mica.*

*Plurium
Martyrum
sanguine
condecora-
ta, ac robo-
rata.*